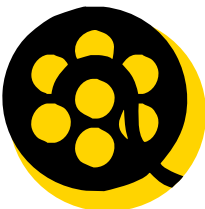

نمایش «مردن در آب مطهر» در بوسان

«مردن در آب مطهر» به نویسندگی و کارگردانی نوید محمودی و تهیه‌کنندگی جمشید محمودی در جشنواره جهانی فیلم بوسان نمایش داده می‌شود. پیش از این برادران محمودی با فیلم‌های قبلی خود در این جشنواره حضور داشته‌اند و جایزه بهترین فیلم بخش کیم و جایزه ویژه هیات داوران را برای کارگردانی فیلم «رفتن» از جشنواره بوسان دریافت کرده‌اند. / جام جم دلی

«مصلحت نظام» جلوی دوربین

فیلم سینمایی «مصلحت نظام» که با نام موقت «پدري» پروانه ساخت گرفته بود، نخستین فیلم بلند سینمایی به کارگردانی حسین دارابی است که پس از تکمیل عوامل و بر اساس داستانی از سال‌های ابتدایی پیروزی انقلاب اسلامی با رعایت پروتکل‌های بهداشتی جلوی دوربین رفته است. فرهاد قائمیان، وحید رهبانی، مهدی حسینی‌نیا، مجید نوروزی، امیر نوروزی، سہی بانو ذوالقدر و نازنین فراهانی از جمله بازیگران این فیلم هستند. / مهر

سینما به روایت زنان

با وجود سهم همچنان کم فیلمسازان خانم در سینمای ایران، حضور پررنگ‌تر و روند رو به رشد آنها در سال‌های اخیر محسوس است

چشمگیر زنان فیلمساز در جشنواره ونیز واکران آنلاین فیلم بنفشه آفریقایی به کارگردانی مونا زندی حقیقی، در این گزارش سراغ کارگردان‌های زن سینمای ایران رفته‌ایم و اهمیت و جایگاه‌شان را مرور کرده‌ایم. سعی شده در این گزارش و آمار، برآیند مناسبی از فعالیت زنان کارگردانان سینمای ایران در زمینه فیلم‌های بلند داستانی ارائه شود، البته مدعی کامل بودن این گزارش نیستیم و حتما مواردی از قلم افتاده است؛ اما دست‌کم چنین مطلبی می‌تواند علاوه بر یک کارنامه ضمنی و حدودی، آثاری برای تحقیق و پژوهشی جامع‌تر باشد

می‌سازند که خیل مردان فیلمساز هم موفق به انجام آن نمی‌شوند. در تاریخ ۹۰ ساله سینمای ایران، تعداد کارگردانان زن در سینمای حرفه‌ای و فیلم بلند داستانی، به سختی به ۴۰ نفر می‌رسد اما رشد و پیشرفت خانم‌های فیلمساز در سال‌های بعد از انقلاب و به‌ویژه در سال‌های اخیر غیرقابل انکار و نویدبخش است. به جز اینها باید به حضور پررنگ فیلمسازان زن در فیلم کوتاه و سینمای مستند و فعالیت پویا و مستمر خانم‌ها در دیگر مشاغل و مسؤولیت‌های سینمای حرفه‌ای به‌ویژه در زمینه تهیه‌کنندگی اشاره کرد. به بهانه حضور

از همان آغاز سینمای داستانی، نقش مهم و تعیین‌کننده‌ای در بازیگری داشتند، اما در بخش‌های دیگر سینما از لحاظ کمیت با عوامل مرد قابل مقایسه نبودند، ولی در سال‌های اخیر زنان در بسیاری از بخش‌ها و مسؤولیت‌های سینما نقش مهم و تعیین‌کننده‌ای دارند. در زمینه کارگردانی هم زنان طی سال‌ها از نظر کمی و کیفی رشد داشتند و موفقیت‌های فراوانی به‌دست آوردند. هرچند هنوز هم به‌ویژه در سینمای حرفه‌ای و فیلم بلند، تعداد زنان فیلمساز در مقایسه با مردان، عدد چشمگیری نیست اما گاهی همان اقلیت، آثار درخشان و تاثیرگذاری

از ۱۸ فیلم بخش مسابقه جشنواره فیلم ونیز که اخیرا برگزار شد، هشت فیلم را کارگردانان زن ساخته بودند که رقم قابل توجهی است و نشان از رشد و پیشرفت زنان فیلمساز در سطح اول سینمای دنیا دارد. تصاحب شیر طلایی ونیز (بهترین فیلم جشنواره) از سوی کلونی ژائو، کارگردان زن چینی تبار آمریکایی برای ساخت فیلم عشایر هم مهر تاییدی بر درخشش خانم‌های فیلمساز زن، زن‌ها

علی رستگار
سینما

کارگردان تاثیرگذار

پوران درخشنده یکی از اولین کارگردان‌های زن در سینمای پس از انقلاب است که سال ۶۵ فیلم رابطه را با بازی خسرو شکیبایی ساخت. اهمیت درخشنده صرفا به این دلیل نیست، بلکه او اولین کارگردان زنی است که به شکل مستقل و حرفه‌ای و با یک پشتوانه قابل اعتنا در سینما سازی، فعالیت خود را در سینمای حرفه‌ای و داستانی آغاز می‌کند و آن را به شکل مستمر ادامه می‌دهد. درخشنده سال‌هاست که فیلم می‌سازد و سوزها و موضوعات فیلم‌هایش هنوز برای مردم جذابیت دارد.

۱۱ فیلم ← نقش محوری زن ← ۶ فیلم - ۱۸ جایزه / ۱۲ جایزه داخلی (۷ جایزه جشنواره فجر) / ۶ جایزه جهانی

محبوب کودکان

مرضیه برومند اولین کارگردان زن سینمای ایران در سینمای پس از انقلاب است؛ موفقیت مجموعه مدرسه موش‌های او در تلویزیون، باعث شد در نسخه سینمایی فیلم در سال ۶۴ با نام شهر موش‌ها هم پشت دوربین بایستد. هرچند او عنوان کارگردان عروسکی کار را داشت و کارگردان سینمایی محمدمدلی طالبی بود، اما به‌رحال برومند فعالیت موفق خود در سینما را آغاز کرد و آن را ادامه داد. البته بیشترین موفقیت‌ها و محبوبیت برومند به کارهای تلویزیونی‌اش همچون خونه مادر بزرگه و قصه‌های تابه‌تا مربوط می‌شود.

۴ فیلم ← نقش محوری زن: ندارد

میخ دوم

میخ دوم کارگردانی زنان در سینمای ایران را هم اتفاقا یک زن بازیگر کوید، کبری سعیدی که با نام هنری شهرزاد فعالیت می‌کرد، سال ۵۶ و به روایتی ۵۷ فیلمی به نام مریم و مانی را ساخت که البته در زمان شاه توقیف شد و سال ۵۹ به نمایش درآمد. درواقع سهم فیلمسازی زنان در سال‌های پیش از انقلاب تنها دو فیلم بود که دومی هم با مشکلاتی برای پخش در آن زمان روبه‌رو شد. البته تاکید می‌کنیم که این گزارش صرفا درباره کارگردانان زن سینمای داستانی و فیلم‌های بلند است، با این حال می‌توان یکی از مهم‌ترین فعالیت‌های فیلمسازی زنان را کارگردانی فروغ فرخزاد در سینمای مستند دانست که سال ۴۱ فیلمی کوتاه به نام «خانه سیاه است» را ساخت.

۱ فیلم ← نقش محوری زن: یک

چراغ اول

شهلا ریاحی را بیشتر به عنوان بازیگر می‌شناختیم اما او چراغ اول کارگردانی سینما را برای خانم‌های ایرانی روشن کرد و در این زمینه همه زنان فیلمساز کشور مدیون و وامدار او هستند. ریاحی سال ۱۳۳۵ فیلم مرجان را با بازی خودش و محمدعلی جعفری ساخت که اولین فیلمی در سینمای ماست که یک زن، کارگردانی آن را به‌عهده داشت.

۱ فیلم ← نقش محوری زن: یک

چهره فیلمسازی زنان

ترکس آبیاری موفق‌ترین و پراکثرترین کارگردان زن سینمای ایران در سال‌های اخیر است و با پشتوانه نویسندگی و ساخت فیلم‌های کوتاه و مستند، راه ارتباط با مخاطب و ساخت آثاری تاثیرگذار را می‌داند. آبیاری که این روزها مشغول ساخت پنجمین فیلم خود به نام ابلق با بازی بازیگرانی چون بهرام رادان، الناز شاکردوست و هوتن شکیباییست، تا اینجا سه فیلم خوب و پرمخاطب را در کارنامه دارد؛ شیار ۱۴۳، نفس و شبی که ماه کامل شد که به‌ویژه این‌آخری فیلم سخت و متفاوتی برای یک کارگردان زن محسوب می‌شود. هر چهار فیلم او تا قبل از ابلق (حتی اولین ساخته‌اش اشیا از آنچه در آینده می‌بینید به‌شمارند یک‌ترند) معمولا دست‌خالی از جشنواره‌ها برنگشته‌اند.

۵ فیلم ← نقش محوری زن ← ۵ فیلم / ۲۳ جایزه - ۱۷ داخلی (۱۲ فجر) / ۷ جایزه جهانی

زنان بدون مردان

تهمینه میلانی که یکی از مهم‌ترین کارگردانان زن سینمای ایران است، اولین فیلم سینمایی خود به نام بچه‌های طلاق را سال ۶۸ ساخت. این ملودرام و چند فیلم بعدی‌اش مثل فانتزی کاکادو و دیگه چه خبر؟ نشان‌چندانی از فیلم‌های او در سال‌های بعد نداشتند که با علل و انگیزه‌هایی چون حمایت از حقوق زنان ساخته شد یا اگر هم چنین ادعایی وجود نداشت، فیلم‌ها آن را فریاد می‌زدند و مردان، معمولا نقش‌های منفی و خاکستری‌تر قصه‌ها را به‌عهده داشتند. میلانی همچنان با همان دست‌فرمان می‌راند و البته مخاطبانی هم دارد.

۱۴ فیلم ← نقش محوری زن ← ۱۲ فیلم / ۲۹ جایزه - ۱۵ داخلی (۷ فجر) / ۱۴ جایزه جهانی

قصه‌های رخشان

رخشان بنی‌اعتماد یکی از مهم‌ترین فیلمسازان زن سینمای ایران است که او هم با پشتوانه مستندسازی، اولین فیلم سینمایی‌اش را به‌نام خارج از محدوده در سال ۶۶ و با بازی مهدی هاشمی کارگردانی کرد. این فیلم و دو فیلم بعدی بنی‌اعتماد با وجود نقدهای اجتماعی، کمی فضای کمدی و شوخ‌وشنگی داشتند، اما بنی‌اعتماد در ادامه و هرچه جلوتر آمد تلخ‌شد و آثارش دیگر نشانی از آن شادابی اولیه نداشتند، البته این آثار متاخرتر اتفاقا بیشتر قدر دیدند و با تحسین منتقدان و تماشاگران روبه‌رو شدند. در هیاهوی سینمای ایران یادمان رفته بنی‌اعتماد ۹ سال است که فیلم سینمایی نساخته است.

۱۰ فیلم ← نقش محوری زن ← ۸ فیلم - ۵۶ جایزه / ۳۹ داخلی (۲۱ فجر) / ۱۷ جایزه جهانی

یک کمدی تماشایی

فیلم دایره‌زنگی از بهترین و موفق‌ترین کمدی‌های تاریخ سینمای ایران است؛ فیلمی که ضمن نگاه و نقد اجتماعی، لحظات و شوخی‌های درجه یک و مفرحی دارد و به خوبی تماشاگر را با خود همراه می‌کند و می‌خنداند و چه حیف که کارگردان آن پریسا بخت‌آور تا اینجا دیگر فیلمی نساخته است. او دو سریال خوب و موفق تلویزیونی را هم در کارنامه دارد؛ من یک مستاجرم و پشت کنگوری‌ها.

۱ فیلم ← نقش محوری زن ← ۱ فیلم

خانوم کارگردان

تینا پاکروان از فعال‌ترین زنان فیلمساز سینماست که هم تهیه‌کنندگی و هم کارگردانی می‌کند. او به‌عنوان کارگردان سه فیلم ساخته؛ خانوم، نیمه‌شب اتفاق افتاد و لس آنجلس تهران. پاکروان قرار است سریال خاتون را برای شبکه نمایش خانگی بسازد.

۳ فیلم ← نقش محوری زن ← ۲ فیلم

فرمانده زنان فیلمساز

معمولا سینمای جنگ در قرق مردان فیلمساز است و کمتر فیلمساز زنی در این زمینه پشت دوربین قرار می‌گیرد، اما انسیه شاه‌حسینی فعال‌ترین کارگردان زن سینمای ایران در زمینه جنگ و دفاع مقدس است و سال‌هاست دغدغه و همت این کار را دارد. فیلمنامه‌ای که سال‌ها پیش برای اوینار نوشت، او را به دیپلم افتخار جشنواره فجر رساند و فیلم شب‌بخیر فرمانده هم به نویسندگی و کارگردانی او در چند جشنواره جهانی حضور داشت و جوایزی هم دریافت کرد. او چند سال پیگیر ساخت فیلمی به‌نام «به کودکان شلیک نکنید» است؛ اوایل سال خبرهایی مبنی بر تولید فیلم بود و ظاهرا در صورت فراهم شدن شرایط، شاه‌حسینی فیلم تازه خود را کلید خواهد زد.

۴ فیلم ← نقش محوری زن ← ۲ فیلم - ۱۱ جایزه / ۴ داخلی (۴ جایزه فجر) / ۷ جایزه جهانی

تلاش برای بچه‌ها

فریال بهزاد هم از قدیمی‌ترین فیلمسازان زن سینمای ایران است که طی این سال‌ها همراه همسرش غلامرضا آزادی، تلاش‌های زیادی برای ارتقای سینمای کودک و نوجوان انجام داده‌اند که برخی مثل کاکلی و دره شاپرک‌ها به بار نشسته و برخی هم نه.

۷ فیلم ← نقش محوری زن ← ۲ فیلم / ۴ جایزه ۳ جایزه داخلی و ۱ جایزه جهانی